

Lauraguès (RLR xxxv, 284).

CRF.: +*Patimanetes* 'xuclamel' Canigó (Jampy, *Lliris*, 10) i Garrotxa (*patimānētās* Oix, 1984); no crec que existeixi el sing. *patimaneta* suposat per *ALM*; igual que el sinònim *pota-de-llop* (Arles, *ALF* m. 274) s'explica perquè el lligabosc s'enfila lligant-se a les altres mates com una grapa d'animal; la mata d'aquest nom la vaig veure a l'Albera, semblant a cireretes de pastor (Sureda, 1959).

¹ Cf. *pota* i *bota* noms de peix o marisc a la costa basca, *DECH* IV, 424b36-47. A Ondarrabia, *pota* «jibí» i *poñabiotz* «jibía grande» (Azkue); si no m'enganyo, compost, amb 'cor de sépia' com a sign. primitiu. Veg. infra, s.v. *potera*. — ² *Catecisme dels apostolis de Roma* (Rayn. IV, 465b): sembla ser un text d'història sagrada redactat pels enemics romans dels papes d'Avinyó, ço que induria a veure-hi llengua del Baix Roine c. 1370. — ³ L'usa Mistral: a *Calendau* parla de les *pauto* dels llops (que fan la *pauto de velout* 'patte de velours', II, 67.7) i dels gossos («tenès, lou chin: emé si *pauto* / sèmblo pas qu'es en l'èr, que sauto?»). A la Vall d'Aran *páuta* és quasi general, almenys a la part baixa i central (*pata* solament s'ha introduït en algun poble dels més accessibles a influències foranes, com les Bordes). Tant aquí com en provençal s'aplica, només o de preferència, als quadrúpedes petits o mitjans, com la guineu, el gat, gos, llop, mentre que les potes dels cavalls, vacum etc. les anomenen 'peus' (*pés*) els aranesos. *Pautado* no és sols 'grapats', naturalment, sinó també 'cop de pota' o guitza, cop de peu brutal: «enfin, d'un parel de *pautados*, / me prendous de mous camarados» escriu Castor Fabre (segle XVIII, Erau). *Pautejà*, *pautau*, i molts més derivats. Té vida tan robusta el gascó *pauto*, que des d'Aran i valls veïnes degué desbordar-se poc o molt per l'Alta Ribagorça, ultra-catalanitzat en la forma *palta*, car a la Vall de Boí s'usa encara *aná a kwátre páltēs* 'caminar de quatre grapes' (Boí, 1971, 1978): cap dalt de L'Agut d'Erill, damunt de la Canal Carnissera, hi ha una balma que en diuen *A Quatre-Paltes*, en la qual els amics meus boïnesos, que s'hi han hagut d'aixoplugar més d'un cop, hi han de penetrar així perquè té el sostre baix i s'hi entra per un relleix suspès sobre l'espada. D'altra banda avui *pato* f. sembla predominar a Provença (llarg article, ple de dites populars, en el *TdF*) i en els dominis septentrionals de l'occità; no hi ha cap testimoni medieval d'un oc. *pata*, però la penetració del tipus francès-castellà ha estat més profunda que a l'altre vessant pirinenc, com es veu pels molts derivats que en registra el *TdF*; afegim-hi aran. *quèi de patèrnes* 'caure allargassat' i bearn., aran. i albigès *patut* 'feixuc, lent, groller', bearn. *patár(rou)*, *patarut*, i veg. *DECH*, *CATETO* II. — ⁴ Amb desviacions afectives, *main pote* «main gauche» (aa. 1192, 1310, 1387 i en Froissart), i «engourdie» [1606 fins a Voltaire], d'on el derivat fr. mod. *potelé* [S. XIII] '(braç etc.) molsut'. Aquesta és la teoria de Wartburg, que en això sembla acceptable, si bé potser necessitada de

més estudis (més prudentment Bloch, vegeu). Altrament els detalls de tot això es podran trobar en el *FEW* VIII, 75-78 (veg. especialment el n.º 2, fi de la p. 77a), però mal interpretat per la lamentable fonètica històrica de Wartburg, repartit tendenciosament, i mal interpretat per ajustar-ho als seus perjudicis etimològics (no sense influències racistes). L'absurda fonètica de l'autor el condueix (77b43) fins a postular una base **PAUTTA* (amb TT doble tar-rere la semiconsonant *tj*!): salta a la vista que tal cosa és impossible en llatí, en romànic, en germànic, i estic per dir en tot sistema fonètic concebible; i si s'hagués arribat a produir hauria estat instantàniament normalitzat com *paúta* o com *páuta*. — ⁵ *Germania Romana*, 180; i en una nota de la *ZRPb*. LVI (1936), 373- , que (involucrant-ho amb el cas de *POT*) intitula, amb subtil argúcia «Herr *Pfote* und Herr *Pott*». Més exactament es tracta d'una inscripció trobada a les Ardenes del Luxemburg, dedicada (en datiu), a *Corobillio Pautoni* (*CIL* XIII, 3993). Hom parteix del supòsit que es tractés d'un particular, i no estic en estat de verificar que no sigui la dedicatòria a alguna divinitat (algun silvanus etc.). D'altra banda també hi ha un *Pautia* cristià en una inscripció de Worms (*CIL* XIII, 658). Fora d'això hi ha un nom *Pautina* en el vol. VI del *CIL*; però com que aquest es troba cinc vegades (en dues inscripcions) i sempre és cap a Etrúria, no fóra prudent de lligar-ho, més que més tenint en compte que l'etrusc no era llengua aborigen d'Europa i que ensordia les sonores i africava les oclusives sordes (per tant aquestes *p* i *t* no ens induïxen a relacionar-ho amb allò); per a tot això es poden veure les sàvies notes de Weisgerber, *Rhenania Germano-Celtica*, 142, 157, de qui devia rebre Frings aqueixes dades (res d'útil no hi afegeix Whatmough, *Dial. Anc. Gaul*, 113, 55). Un llatí de seguida intuïx que un *«senyor Pota» no és comparable a un «mestre Tupí» o «mestre Olla»: a aquest li ho diuen fins els amics o indiferents (i a ell li convé per raons mercantils), mentre que aquell malnom solament l'haurien dit gent malèvola i no l'acceptaria ni ell ni la família. En tot cas hi ha el fet positiu, molt repetit i irrefragable, que els *Pottus*, *Potinnus* i *Pottacus* consten com a ollers, i no sabem com era el físic ni el moral del suposat «Herr *Pfote*». — ⁶ «Umhas e outras botan o crego de *poutas*», maliciós proverbi que ens reporta Valladares; *pouta* «garra, zarpa» Lurgís; i les *Irmandades da Fal* recomanaven dir *pouta* i *gadoupa* en lloc de *zarpa*; *poutas* de zorro, nom de planta, *pouta* «gavilla de tojos», *ponher-se de poutelas* 'de quatre grapes' (afegim-hi *poutear* «dar zarpazos», *comer ás poutadas* «atropelladament», *poutelo* «que tiene las manos pequenias y adelanta poco en el trabajo», cf. fr. *potelé*!); l'acc. portuguesa està implicada en *poutada* «ancla de madera y piedra para fondear el barco», en el gallec de la ria de Muros, i port. *poita*, *poitada*, *poitaça* 'àncora de fusta' (Schröder, *VKR* x, 207). Sembla que també es diu *potada* en sentit